

Bijzondere mandaten

Deel 3

Jacques Colson

Accountant – Belastingconsulent

Lid van de Commissie van Begeleiding en Toezicht bij het IAB

Deze bedenkingen en bemerkingen zijn gesteund op mijn ervaring als lid van de Commissie van Begeleiding en Toezicht bij het IAB en hebben enkel de bedoeling de beroepsbeoefenaar die een controleverslag moet opstellen, inzicht te geven in de beweegredenen van de wetgever bij de invoering van de wettelijke opdrachten.

Binnen de Commissie van Begeleiding en Toezicht stellen wij vast dat sommige confraters verwijzen naar de oude regelgeving van artikel 178*bis* van het Vennootschappenwetboek en artikel 40 van het KB van 8 oktober 1976 betreffende de jaarrekening van ondernemingen, terwijl deze artikels sinds 2001 werden vervangen door artikel 181 van het Wetboek van Vennootschappen en artikel 28, § 2 van het KB van 31 januari 2001.

Zulke zaken komen meestal voor omdat men gebruikmaakt van de mogelijkheden die een computer biedt. Opslag en opvraging van vorige verslagen is makkelijk en handig, en vaak gaat men ervan uit dat enkel namen en cijfers moeten worden gewijzigd. Een dergelijke werkwijze is echter gevaarlijk, omdat hier soms fouten ontstaan die niet worden opgemerkt. Zoals confrater Johan De Coster stelde tijdens de studiedag over de bijzondere mandaten op 23 maart 2007, dient elk verslag eigenlijk maatwerk te zijn (“Copy – Paste: a waste!”).

Een medewerker elk nieuw verslag laten nalezen is geen overbodige luxe. Op die manier kan men anomalieën opsporen die bij de herlezing door de opsteller zelf onopgemerkt blijven.

Rechten en plichten buiten balans worden zeer stiefmoederlijk of zelfs niet behandeld. Indien in het actief bijvoorbeeld een gebouw is opgenomen, meen ik dat er steeds een hypothecaire staat moet worden opgevraagd. Meestal zijn er voor de verwerving van gebouwen leningen afgesloten, waarbij waarborgen werden gegeven. Zonder handlichting blijven deze waarborgen het gebouw bezwaren, zodat zij niet vrij en onbelast zijn, wat een invloed heeft op de realisatiewaarde.

Er kunnen ook waarborgen zijn gegeven op het handelsfonds, of er kan door leveranciers eigendomsvoorbehoud gesteld zijn op bepaalde goederen tot volledige betaling (voertuigen, voorraden). Bepalingen over aankoopopties van leasing- en huurkoopcontracten en lopende wisselbrieven moeten eveneens tot uiting komen in de rechten en plichten buiten balans.

De toelichtingen bij de jaarrekening kunnen, indien zij correct worden ingevuld, veel informatie bevatten. Als de kleine en middelgrote ondernemingen deze toelichtingen met de nodige ernst invullen, meen ik dat dit een zeer grote stap voorwaarts zou zijn naar een betere informatie aan derden en aandeelhouders, waarbij zelfs de geprezen, maar ook verguisde IAS/IFRS-normen, niet nodig zouden zijn in de kmo's.

Ook de informatie van de sociale balans kan belangrijk zijn bij een beslissing tot vervroegde ontbinding van een vennootschap. Denk daarbij aan de cao nr. 24¹ waarbij wordt voorgeschreven dat een bijzondere cao moet worden uitgewerkt voor collectief ontslag, indien op 31 december van het vorige jaar een gemiddeld personeelsbestand van 20 voltijdse equivalenten bestond. In andere gevallen kan de sociale balans tevens een aanwijzing geven over de eventueel te voorziene ontslagvergoedingen.

De wetgever heeft de vennootschapsvormen zonder beperkte aansprakelijkheid (vof, Comm.V., cvoa) niet voorzien in artikel 181 W.Venn.

Tot nu toe is een controleverslag voor deze laatste vormen niet voorgeschreven. Indien dit toch wordt opgesteld op ver-

¹ Cao nr. 24 van 2 oktober 1975 betreffende de procedure van inlichting en raadpleging van de werknemersvertegenwoordigers met

betrekking tot het collectief ontslag, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 24*bis* van 6 december 1983, nr. 24*ter* van 8

oktober 1985 en nr. 24*quater* van 21 december 1993.

zoek van het bestuursorgaan van de betrokken vennootschap, betreft het een opdracht tussen beide partijen. Dit verslag moet niet ter controle aan de Commissie van Begeleiding en Toezicht worden toegezonden.

Persoonlijk betreur ik dit, aangezien een controleverslag informatie naar aandeelhouders en derden toe beoogt, wat een belangrijk aspect is in het maatschappelijke verkeer en getuigt van behoorlijk bestuur.

Door de wijziging aan artikel 184 W.Venn., moet sinds 6 juli 2006 een verzoekschrift worden gericht aan de rechtbank van koophandel voor de benoeming van de vereffenaar. Bij dit verzoekschrift, ondertekend door het bevoegde orgaan of door een advocaat, moet een boekhoudkundige staat van activa en passiva worden gevoegd. Deze laten controleren door een bevoegde beroepsbeoefenaar is nuttig en biedt een grotere zekerheid aan de rechtbank en de te benoemen vereffenaar(s).

Uitoefening beroep in een vennootschap

Confraters voeren hun beroepsactiviteiten soms uit via een vennootschap. De vraag die nogal eens gesteld wordt, is aan wie de opdracht moet worden gegeven, daar zij persoonlijk de beroepsverantwoordelijkheid dragen.

Eenzijds kan er een verschil bestaan indien de beroepsbeoefenaar zelf nog over een ondernemingsnummer en btw-nummer beschikt. De opdracht kan dan in naam van de vennootschap of in eigen naam worden uitgevoerd. De facturatie gebeurt ofwel door de vennootschap ofwel door de beroepsbeoefenaar in eigen naam, naargelang de opdracht aan de vennootschap dan wel aan de beroepsbeoefenaar werd gegeven.

Indien de beroepsbeoefenaar echter niet zelf over een ondernemingsnummer en btw-nummer beschikt, wordt de opdracht aanvaard door de professionele vennootschap, maar uitgevoerd door de beroepsbeoefenaar (natuurlijke persoon), als vertegenwoordiger van de vennootschap. De facturatie zal dan door de professionele vennootschap gebeuren.

Beroepsbeoefenaars die bevoegd zijn om controleverslagen op te stellen, kunnen behoren tot verschillende Instituten (IBR of IAB). Zij die echter van beide Instituten lid zijn, dienen zich te gedragen naar de deontologie van beide Instituten. Het lijkt mij dan ook onlogisch dat deze beroepsbeoefenaars hun verslagen niet aan het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten moeten toezenden.

Hierdoor ontstaat onduidelijkheid en zelfs discriminatie tussen beroepsbeoefenaars die lid zijn van hetzelfde Instituut. Tevens zou een beter inzicht worden verkregen over het juiste aantal verslagen dat door leden van ons Instituut wordt opgesteld.

Voor vragen over controleverslagen van ontbinding kan u als lid van ons Instituut terecht bij de Commissie van Begeleiding en Toezicht die, zonder verantwoordelijkheid te nemen in het betrokken

dossier, u met raad kan bijstaan om uw controleopdracht correct te interpreteren.

De omzetting van een vennootschap in een andere rechtsvorm

De norm inzake omzetting van vennootschappen in een andere rechtsvorm is van toepassing volgens de artikelen 774 tot 786 en artikelen 435 en 436 van het W.Venn. Deze laatste artikelen zijn specifiek voor de coöperatieve vennootschap van toepassing.

Voor de vennootschap onder firma is een eigen artikel van toepassing, namelijk artikel 787 W.Venn. waarbij wordt gesteld dat sommige punten in de artikelen 776 tot 785 en 786 W.Venn. in welbepaalde gevallen geen toepassing vinden.

De omzetting van een vof gebeurt bij authentieke akte of bij onderhandse akte die bij uittreksel openbaar wordt gemaakt.

Deze norm is niet van toepassing op:

- de omzetting van een onderlinge verzekeringsvereniging in een vennootschap met handelsvorm;
- de omzetting van een vereniging zonder winstoogmerk in een vennootschap met sociaal oogmerk;
- de omzetting van een private stichting in een stichting van openbaar nut;
- de wijziging van rechtsvorm van een landbouwvennootschap, een economisch samenwerkingsverband, een Europees economisch samenwerkingsverband, een vennootschap of vereniging met een andere rechtsvorm.

In tegenstelling tot de ontbinding, is voor het controleverslag bij een omzetting van een vennootschap slechts een beperkte controle van toepassing.

Dit wil niet zeggen dat er geen controle wordt uitgevoerd en men zonder nazicht de voorgelegde staat van activa en passiva mag aanvaarden. In tegendeel, er moet worden nagekeken of er enige overwaardering van het netto-actief heeft plaatsgehad. Enige overwaardering van het netto-actief betekent niet enkel dat de pure overwaardering van het actief, maar ook de onderwaarderingen van het passief moeten worden opgezocht.

Hoewel de wetgever duidelijk stelt "inzonderheid of er enige overwaardering van het netto-actief heeft plaatsgehad" kan er mijns inziens in de praktijk een zekere tolerantie, het "materialiteitsprincipe", in acht worden genomen bij de beperkte controle die moet worden uitgevoerd.

Deze tolerantie is ingegeven omdat de vennootschap in weze blijft bestaan, met al haar bezittingen, schulden, rechten en verplichtingen, maar onder een andere rechtsvorm. Dit mag echter niet leiden tot het aanvaarden van alle verschillen die eventueel vastgesteld zouden worden. Redelijkheid is ook hier een gezond principe. ●

(Wordt vervolgd)